

KAREL DE GROTE DOOR DE GELUIDSBARRIÈRE

Een komedie met geluidsstoring in één bedrijf

door

H. VAN DER ES

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **KAREL DE GROTE DOOR DE GELUIDSBARRIÈRE** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **H. VAN DER ES** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 1998 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **7** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

Het stuk speelt zich af op de jaarlijkse toneelavond van een basisschool. Er gaan een paar dingen fout, waardoor een toneelstukje over geschiedenisles een heel andere wending krijgt.

PERSONEN:

GELUIDSMAN - de conciërge van de school, een oudere man. Hij draagt een stofjas en een brilletje. Loopt sloffend en licht gebogen en hij praat sloom. Hij vindt alles wel best.

MEESTER - klein en parmantig. Energiek, fanatiek en streng. Strak en netjes gekleed en gekamd. Beweegt zich met overdreven, drukke gebaren.

KAREL DE GROTE - grote, statige man in historische, deftige kleding onder een wijde mantel; hij draagt een zwaard. Een indrukwekkende verschijning met hardhandige manieren.

VIER LEERLINGEN - een luidruchtig stel; ze gaan hun eigen gang.

LEERLING A - meisje, zit linksvoor in klas

LEERLING B - meisje, zit rechtsvoor in klas

LEERLING C - jongen, zit linksachter in klas

LEERLING D - jongen, zit rechtsachter in klas

DECOR:

Het toneel stelt een schoollokaal voor. Rechts staat een schoolbord schuin opgesteld, zodat ook de zaal er goed zicht op heeft. Ook staat hier een tafel en stoel voor de meester. Op de tafel liggen wat boeken, krijtjes, een borstel, een papieren boterhamzak en een houten liniaal. Links staan twee bij twee achter elkaar vier tafeltjes en vier stoelen, ook schuin naar voren gericht. In de zaal, vlak voor het toneel, staat een stevige stoel.

VERDERE BENODIGDHEDEN:

Een schoolbel.

Bordjes met voor de zaal duidelijk leesbare teksten. Onder andere een ophangbordje met 'Ick ben enen grooten eezel'. Zie voor de teksten van de andere bordjes het vervolg van de komedie.

Een elektriciteits snoer met twee stekkers.

Het doek is nog gesloten. De geluidsman sloft door de zaal voor het toneel langs en klimt moeizaam op het toneel. Hij richt zich tot de zaal.

GELUIDSMAN (*sloom*): Sorry dat ik wat laat ben met de aankondiging, maar ik heb meer te doen. Want wat wil het geval? Het geval wil, dat de directie de jaarlijkse toneelavond en de uitvinderswedstrijd dus mooi allebei op dezelfde avond heeft gepland. En bij allebei moet ik bij zijn. Ja, want hier moet ik het geluid en de aankondigingen doen en daar, bij de uitvinders, moet ik de mislukte uitvindingen opruimen. En dat zijn er nogal wat. De ene uitvinding ontploft, de andere valt uit elkaar en de derde ontploft én valt uit elkaar. En ik maar opruimen. Maar dat is tot daar aan toe. Het ergste is dat dit hier, het toneel dus, op de bovenste verdieping van de school is en de uitvinderswedstrijd in de kelder. Maar gelukkig zijn ze nu in de kelder de laatste uitvinding aan het uitproberen. Een tijdmachine. Jawel, een echte en hij is nog niet ontploft. Maar een stroom dat 'ie neemt; ze hebben wel dertien stopcontacten in gebruik. En als de stoppen doorslaan, kan er hier ook van alles uitvallen. Maar genoeg gepraat. Ik vraag uw aandacht voor het volgende toneelstuk van de avond: de geschiedenisles. (*de Geluidsman haalt het doek op. Op het toneel is de Meester druk bezig het bord schoon te vegen. Dan luidt hij de schoolbel. De Leerlingen A, B en D stormen naar binnen, nemen met veel rumoer plaats en beginnen luidruchtig te praten. De Meester tikt op het bord en vraagt steeds dringender om stilte, maar de leerlingen kletsen door*)

MEESTER (*keihard boven alles uit*): Stilte!!! (*vanaf dat moment heerst er bij alles wat er op het toneel gebeurt, een doodse stilte. Er is een geluidsstoring. De Meester spreekt de Leerlingen vermanend (zonder geluid) toe. De Geluidsman sloft mopperend door de zaal voor het toneel langs; zijn gemopper is goed te horen, want in de zaal is het geluid prima. Dan klimt hij weer op het toneel; vanaf dat moment is ook de geluidsman niet meer te horen. Hij legt de voorstelling met een armgebaar stil en spreekt de zaal toe, zonder geluid. Hij loopt zo ver mogelijk naar voren en probeert het opnieuw. Geen geluid. Dan stapt hij voorzichtig op de stoel voor het podium en zegt een paar keer: test, test wan toe srie. Zijn gezicht begint te stralen, want op de stoel in de zaal geeft hij wel geluid*)

GELUIDSMAN: Hallo, mag ik effe uw aandacht? Er is een geluidsstoring op het toneel, maar hier in de zaal is alles nog oké. Als dat niet de schuld van de tijdmachine is. (*grinnikend*) Ze zijn vast te ver terug in de tijd geweest. We kunnen twee dingen doen: verder spelen in de zaal, maar dan ziet u niets. Of verder spelen op het toneel, maar dan

hoort u niets. De laatste oplossing lijkt mij het beste; stelt u zich maar voor dat het een stomme film is. Dan zal ik in mijn functie als geluidsman, een soort van ondertiteling proberen te regelen. *(de Geluidsman gebaart, dat de voorstelling kan worden vervolgd en gaat links achter het toneel af. De voorstelling voltrekt zich verder in stilte, tenzij anders aangegeven. Het vervolg van het verhaal moet goed te volgen zijn door houding, mimiek en gebaren van de spelers. De Meester ziet de lege plaats in de klas en vraagt de drie Leerlingen één voor één, waar de vierde leerling is. Ze geven aan, dat ze van niets weten. De Meester begint met de geschiedenisles. Hij schrijft op het bord: 'Karel de Grote'. Ondertussen trekt Leerling D stevig aan het haar van Leerling B. Leerling B probeert zich los te trekken en schreeuwt iets. De Meester merkt niets. De Geluidsman loopt van links naar rechts en weer terug over het podium en houdt een bordje met 'AAAAU..' omhoog. De Meester ziet dit bordje voorbijkomen en spreekt de klas vermanend en met opgestoken vinger toe; daarna voltooit hij zijn schrijfwerk. Dan begint hij over Karel de Grote te vertellen, druk pratend en met veel gebaren. De Leerlingen vinden het saai en vallen langzamerhand in slaap. Tenslotte valt dit de Meester op. Hij pakt de papieren zak van de tafel, blaast die op en slaat hem stuk. **(zonder geluid!)** De Geluidsman loopt weer over het podium, maar nu met het bordje 'KNAL!'. De Leerlingen zien niets en blijven slapen. De Geluidsman sluipt naar ze toe met het bord achter zijn rug en maakt ze voorzichtig wakker. Dan houdt hij plotseling het bord voor hun neus. Zo gauw ze het bordje zien, schrikken de Leerlingen zich te pletter en zijn weer klaarwakker. Terwijl de Meester verder vertelt, steekt Leerling A een vinger op. Als de Meester het ziet, mag de Leerling haar vraag stellen. De Leerling wijst op het bord, vraagt iets. Als Meester op 'de Grote' wijst, knikt de Leerling en houdt de vlakke hand op een bepaalde hoogte. De Meester gaat op zijn stoel staan en geeft met zijn hand aan, dat Karel de Grote inderdaad heel groot was. De Meester gaat verder met de les, schrijft onder Karel de Grote 'De eerste school'. De Leerlingen reageren met boegeroep en woedende gebaren. Ze geven aan: weg met Karel de Grote. Op dat moment komt door de zaal Leerling C aangewandeld. Hij blijft voor het podium staan, klimt op de stoel en kijkt verbaasd toe)*

LEERLING C: Wat is dit hier voor een stomme toestand? *(de Meester spreekt deze leerling dan vanaf het toneel bestraffend **(maar geluidloos)** toe en wijst naar de lege plek. Leerling C treiterend) Zeg jongeman, heb jij je tongverloren? (de Meester spreekt de leerling nu woedend toe, met wilde armgebaren. Leerling C terwijl hij zich kostelijk amuseert) Maak es een geluidje... (ziedend van woede springt de*

Meester van het toneel en heeft zijn stem terug)

MEESTER (*schreeuwend*): Onmiddellijk naar je plaats. Dit is een stomme film, lummel die je bent.

LEERLING C (*verbaasd*): Maar waarom schreeuwt u dan zo?! (*Leerling C loopt berustend naar zijn plaats met de Meester dreigend op zijn hielen. Zodra iedereen weer op het toneel is, is alles weer stil. Meester komt langzamerhand weer bij van zijn woede aanval en de les gaat weer verder. De Geluidsman komt gehaast en zenuwachtig de zaal binnensloffen, loopt voor het toneel langs en beklimt kreunend de stoel voor het podium*)

GELUIDSMAN (*terwijl hij paniekerig met zijn armen zwaait*): de tijdmachine... ik was net nog even in de kelder..... hij doet het..... hij werkt..... ze hebben hem aangezet... en... en... even later ging de deur van de machine open....er kwam een deftig heerschap uit.... boos en verbaasd.... hij kwam achter mij aan.... met zijn zwaard.... de trappen op.... hij zocht de toren van dit kasteel, zei hij.... om te kunnen uitkijken... in welke landstreek hij was beland.... hij kan elk moment hier zijn.... hij is erg belangrijk.... en gevaarlijk.... laten we alsjeblieft beleefd tegen hem doen.... als ik zo doe (*hij zwaait beide armen omhoog, met de handpalmen naar boven*) gaat u allemaal staan.... daar komt 'ie al.... (*in de klas springen de Leerlingen overeind en gaan druk met elkaar in gesprek over dit onderwerp. De Meester probeert wanhopig om de rust te bewaren. Karel de Grote komt de zaal binnen, blijft in de deuropening staan en kijkt dreigend de zaal in. De Geluidsman durft Karel niet aan te kijken. Hij kijkt recht de zaal in en zwaait de beide armen omhoog. Het publiek gaat massaal staan. De strenge trekken van Karel ontspannen zich en hij gebaart dat de mensen weer kunnen gaan zitten. De Geluidsman ziet dat niet en gebaart, dat de zaal weer moet gaan staan. Karel knikt vriendelijk en geeft aan, dat de mensen weer mogen gaan zitten. Als hij ziet, dat de Geluidsman de mensen weer wil laten staan komt hij boos aanlopen*)

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto